

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ

О. О. Разборська, О. Т. Поліщук

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОБЛІКУ І
ОПОДАТКУВАННІ. КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА**

**Методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних
творчо-аналітичних завдань для здобувачів вищої освіти СО «Магістр»
071 Облік і оподаткування**

Вінниця

2023

1

УДК 657 : 001.891] : 378.22(072)

P17 *Рекомендовано до друку вченою радою економічного факультету
Донецького нац. ун-ту імені Василя Стуса
(протокол № від 2023 року)*

Автори: *Разборська О. О., канд. екон. наук, доцент;
Поліщук О. Т., канд. екон. наук, доцент.*

Рецензенти: *Савченко М. В., док. екон. наук, професор;
Волкова Н. І., канд. екон. наук, доцент.*

P17 **Методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні.**
Кваліфікаційна робота: методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних творчо-аналітичних завдань для здобувачів вищої освіти СО «Магістр» 071 Облік і оподаткування / О. О. Разборська, О. Т. Поліщук. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. 66 с.

Методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних творчо-аналітичних завдань з дисципліни «Методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні. Кваліфікаційна робота» підготовлено для здобувачів вищої освіти СО «Магістр» галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 071 Облік і оподаткування освітньої програми «Облік і оподаткування», дають змогу сформувати у здобувачів практичні навички, закріпити теоретичні знання, отримані у лекційних матеріалах, шляхом розв'язання ситуаційних, тестових та індивідуальних завдань, що дасть змогу здобувачам повною мірою виробити необхідні програмні компетентності у засвоєнні тем курсу і використовувати їх у професійній діяльності.

Рекомендується для здобувачів вищої освіти першого курсу спеціальності 071 Облік і оподаткування освітньої програми «Облік і оподаткування».

УДК 657 : 001.891] : 378.22(072)

© Разборська О. О., 2023

© Поліщук О. Т., 2023

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННІ. КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА»	7
МЕТОДИ КОНТРОЛЮ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	9
КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННІ. КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА»	11
ТЕМА 1. Наука і наукове дослідження.....	15
ТЕМА 2–4. Система навчання та наукових досліджень з обліку і оподаткування.	24
ТЕМА 5. Технологія виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи (КМР)	33
ТЕМА 6. Основні вимоги і правила оформлення науково-дослідної роботи	44
ТЕМА 7–9. Організація навчально-методичної і науково-дослідної роботи. Впровадження результатів наукових досліджень	55
ТЕМАТИКА ВИКОНАННЯ ПІДСУМКОВИХ ТВОРЧО- АНАЛІТИЧНИХ ЗАВДАНЬ / ІТЗ.....	61
ПІДСУМКОВІ КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ	61
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	64

ВСТУП

Набуття результатів навчання та компетентностей здобувачів вищої освіти у сфері обліку, аналізу, аудиту, оподаткування передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і навичок щодо організації навчально-методичної та науково-дослідної роботи шляхом логічної побудови наукового дослідження.

«Методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні. Кваліфікаційна робота» є практико-орієнтованим освітнім компонентом, включеним в освітню програму «Облік і оподаткування» спеціальності 071 Облік і оподаткування галузі знань 07 Управління та адміністрування для підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти СО «Магістр».

Мета вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні. Кваліфікаційна робота» – знати класифікацію наук, науково-технічний потенціал, поняття академічної доброчесності, плагіату; розуміти організацію науково-дослідної діяльності, організаційних баз наукових досліджень, основних наукових методологій та методів, спеціальних методів досліджень з обліку і оподаткування; аналізувати і оцінювати закономірності і тенденції розвитку обліку, аналізу, аудиту, оподаткування під час написання кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні набути таких **результатів навчання**:

1) використовувати систему отриманих знань про понятійно-категоріальний апарат обліку, аналізу, аудиту, оподаткування, їх функції та нормативно-правове підґрунтя;

2) здійснювати аналіз теоретичних і практичних напрацювань з обліку, аналізу, аудиту, оподаткування, робити лаконічні висновки, формувати узагальнення та пропозиції щодо їх розвитку;

3) застосовувати сучасні засоби роботи з науковою та правовою

літературою, раціонально використовувати методи наукового пізнання для відображення функцій обліку, аналізу, аудиту, оподаткування;

4) правильно тлумачити і застосовувати законодавчі акти у сфері обліку, аналізу, аудиту, оподаткування діяльності підприємств;

5) робити конкретні науково аргументовані пропозиції та рекомендації з питань розвитку обліку, аналізу, аудиту, оподаткування із подальшим грамотним письмовим формуванням текстів та майстерною презентацією результатів наукових досліджень;

б) застосовувати передові та концептуальні знання, необхідні для формування нових та складних ідей науково-дослідної роботи з обліку, аналізу, аудиту, оподаткування і управління (апробація, впровадження).

Навчальна дисципліна формує міждисциплінарні взаємозв'язки з іншими дисциплінами, як-от: організація обліку, організація і методика аудиту, фінансовий аналіз, обліково-аналітичне обґрунтування управлінських рішень, державний фінансовий аудит, диджитал-технології в обліку та оподаткуванні, облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами, стратегічний аналіз.

За результатами вивчення навчальної дисципліни формуються такі компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК12. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК13. Здатність планувати і проводити наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.

Фахові компетентності (СК):

СК02. Здатність організувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами законодавства та менеджменту підприємства.

СК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

СК11. Здатність застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, спрямовані на пізнання економічних явищ і процесів.

СК12. Здатність застосовувати отримані нові знання та інновації для розв'язання комплексних проблем у сфері обліку, аудиту та оподаткування, а також адаптувати їх до умов змінного середовища та вимог сталого розвитку.

Програмні результати навчання (РН):

РН01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

РН03. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово під час обговорення результатів досліджень та інновацій.

РН15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування й імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

РН20. Аналізувати і оцінювати закономірності і тенденції розвитку обліку, аналізу та аудиту, оподаткування.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННІ.
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА»**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

***ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ТА НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ***

ТЕМА 1. НАУКА І НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сутність, ознаки мети та функції науки. Форми наукових досліджень та їх класифікації. Законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні, суб'єктів наукової діяльності та класифікації її інформаційного забезпечення. Роль економічної інформації у науковому дослідженні. Особливості організації наукових досліджень здобувачів. Поняття академічної доброчесності, плагіату.

**ТЕМА 2. СИСТЕМА НАВЧАННЯ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З
ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

Тема, мета і завдання наукового напрямку дослідження. Роль наукового факту, реалізації етапів отримання наукової інформації з певної теми, підходів висунення гіпотези досліджень у галузі обліку і оподаткування.

**ТЕМА 3. АУДИТОРНІ ЗАНЯТТЯ З ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН –
НАЙВАЖЛИВІШИЙ СКЛАДНИК НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

Види аудиторних занять, їх значення та функції, класифікація та фактори вибору, методи викладання.

**ТЕМА 4. САМОСТІЙНА РОБОТА ТА ІНШІ ФОРМИ Й МЕТОДИ
НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІН ОБЛІКОВОГО ЦИКЛУ**

Форми самостійної роботи у навчальному процесі здобувачів. Значення контролю за самостійною роботою здобувачів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ

ТЕМА 5. ТЕХНОЛОГІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ (КМР)

Понятійний апарат за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи. Формулювання теми, мети і завдань наукового дослідження за темою КМР. Принципи збору та обробки інформації. Особливості використання різних методів для дослідження, оцінки специфічних процесів та явищ в обліку і оподаткуванні.

ТЕМА 6. ОСНОВНІ ВИМОГИ І ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВО- ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Пояснення щодо формулювання висновків дослідження за результатами науково-дослідної роботи. Оформлення висновків кваліфікаційної (магістерської) роботи. Навички використання особливого типу мовлення – «наукового стилю».

ТЕМА 7. ПРОЦЕДУРА ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ І ВЛАСНЕ ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Підходи до оцінки результатів наукової діяльності. Методика оцінки результатів наукової діяльності.

ТЕМА 8. МЕТОДИКА Й ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗА РІВНЕМ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОБЛІКОВОГО ПРОФІЛЮ

Підходи до методики і організації контролю за рівнем знань здобувачів вищої освіти облікового профілю.

ТЕМА 9. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ І НАУКОВО- ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Використання підходів до методики оцінки роботи викладача. Оцінювання роботи викладача. Місце здобувача у організації навчально-методичної і науково-дослідної роботи кафедри.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса».

Оцінювання знань здобувачів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань відповідно до критеріїв.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів доводиться до відома здобувачам вищої освіти на першому занятті з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні. Кваліфікаційна робота» включає:

1. Поточний контроль охоплює перевірку ступеня засвоєння навчального матеріалу, набутих навичок щодо формування програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою. Терміни виконання та максимальна кількість балів за завдання представлені у *календарно-тематичному плані дисципліни*.

Методами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти за дисципліною є: оцінка правильності вирішення завдань / ситуацій, кейсів; перевірка розв'язання тестових завдань; оцінка якості виконання творчих завдань та проєктів.

Завдання, передбачені курсом, виконуються як в аудиторії, так і самостійно здобувачами.

Здобувачі вищої освіти можуть бути заохочені за високу активність в обговоренні дискусійних питань, за оригінальність і змістовність відповідей, за якість оформлення письмового завдання, за відсутність пропусків лекційних і практичних занять без поважних причин.

Проходження *тестування* здійснюється однократно за певний проміжок часу на відповідному практичному занятті. У разі відсутності на занятті з

поважної причини здобувачі освіти можуть пройти тестування на модульному тижні або останньому практичному занятті навчального семестру. Індивідуальні та групові *проекти* оцінюються максимально в 5 та 10 балів відповідно. У разі отримання атестації за перший модуль нездані роботи надалі не зараховуються. Отримані бали оголошуються академічній групі після завершення кожної теми.

Здобувачі беруть участь у позанавчальній науково-дослідницькій діяльності, у роботі конференцій, наукових семінарів, підготовці наукових публікацій з дисципліни (тез доповідей, статей).

2. Підсумковий бал з дисципліни «Методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні. Кваліфікаційна робота» виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного контролю за 1-й семестр, а саме підготовки наукових публікацій у контексті дисципліни, що в сумі становить по 100 балів і оцінюється як *залік*.

У якості технічних засобів комунікації використовується корпоративна пошта Outlook. У разі змішаного навчання або в окремих випадках може використовуватися як засіб комунікації платформа Microsoft Teams, Skype, Zoom. Аудиторні заняття реалізуються відповідно до календарного плану та розкладу занять.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Завдання мають чіткі дедлайни, зазначені у календарно-тематичному плані курсу, у разі порушення дедлайнів максимально можливий бал зменшується відповідно до критеріїв.

Завдання для самостійної роботи з кожної теми виконуються протягом тижня до наступного практичного заняття, за невчасне виконання кількість балів зменшується.

Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком, повинні здавати завдання відповідно до узгодженого графіка очно або за допомогою Microsoft Teams, Outlook.

Виконання завдання із порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку з теми на 20 % за кожен повний тиждень затримки.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННІ. КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА»

Що вивчатимемо?	Як вчимося?	Яких результатів навчання набувасмо?	Як відпрацюємо?	Терміни (№ тижня в семестрі)	Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи навчання та наукових досліджень					
Тема 1. Наука і наукове дослідження	2 лекції + 1 практика	Розуміти сутність, ознаки мети та функції науки, опанувати форми наукових досліджень та їх класифікації; характеризувати законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні, суб'єктів наукової діяльності та класифікації її інформаційного забезпечення; розуміти роль економічної інформації у науковому дослідженні; пояснити особливості організації наукових досліджень здобувачів; ознайомлення з поняттям академічної доброчесності, плагіату	<i>Дискусія, експрес-опитування, обговорення фрагментів відео (кіно):</i> – вміння класифікувати наукові дослідження та їх інформаційне забезпечення; формування спрямування власного наукового дослідження здобувачем освіти за розділами наукознавства; висунення та обґрунтування власної наукової гіпотези. <i>Есе:</i> «Напрями світової наукової інтеграції України». <i>Розв'язання завдань / ситуацій.</i> <i>Тестування</i>	1–2 тижні	9 балів 2 5 2
Тема 2. Система навчання та наукових досліджень з обліку і оподаткування	2 лекції + 1 практика	Формулювати тему, мету і задачі наукового напрямку дослідження; розуміти роль наукового факту, реалізації етапів отримання наукової інформації з певної теми, підходів висунення гіпотези досліджень у галузі обліку і оподаткування	<i>Дискусія, експрес-опитування, обговорення фрагментів відео (кіно):</i> – формулювання теми, мети, об'єкта та предмета власного наукового дослідження; висунення та обґрунтування гіпотези досліджень у галузі обліку та аудиту; визначення загальноекономічної ефективності теми, оцінка її перспективності. <i>Есе:</i> «Вітчизняні та зарубіжні наукові школи в галузі обліку і оподаткування». <i>Розв'язання завдань / ситуацій, кейсів.</i> <i>Тестування</i>	3–4 тижні	9 балів 2 5 2
Тема 3. Аудиторні заняття з облікових дисциплін	2 лекції + 1 практика	Характеризувати види аудиторних занять, їх значення та функції, класифікацію та фактори вибору,	<i>Лекція-візуалізація, експрес-опитування, дискусія:</i> дотримання вимог та змісту навчальних завдань з облікових дисциплін за видами	5–6 тижні	8 балів

- найважливіший складник навчання здобувачів вищої освіти		методи викладання	аудиторних занять. <i>Есе:</i> «Бухгалтерський облік як самостійна прикладна економічна наука і особлива галузь практичної суспільної діяльності», «Взаємозв'язок бухгалтерського обліку з іншими науками». <i>Розв'язання завдань / ситуацій, кейсів.</i> <i>Тестування</i>		2 4 2
Тема 4. Самостійна робота та інші форми й методи навчання здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисциплін облікового циклу	1 лекція + 1 практика	Використовувати форми самостійної роботи у навчальному процесі здобувачів; розуміти значення контролю за самостійною роботою здобувачів	<i>Лекція-візуалізація, експрес-опитування, дискусія:</i> оцінювання ступеня самостійності під час виконання відповідних завдань (домашніх завдань, самостійної роботи з підручником, практики та стажування здобувачів, науково-дослідної роботи здобувачів у межах навчального процесу). <i>Есе:</i> «Значення формування самостійності здобувачів вищої освіти у навчальному процесі». <i>Інд. або груповий проєкт:</i> «Ділова гра – прогресивний метод навчання здобувачів освіти». Розробка прикладної ситуації щодо прийняття управлінського рішення керівництвом підприємства згідно з інформацією за участю фахівців з обліку, аналізу, аудиту, оподаткування у формі ділової гри (робота в команді). <i>Тестування</i>	7–8 тижні	14 балів 2 10 2
Змістовий модуль 2. Організаційно-технологічні основи науково-дослідної та навчально-методичної роботи					
Тема 5. Технологія виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи (КМР)	2 лекції + 1 практика	Застосовувати понятійний апарат за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи; формулювати тему, мету і завдання наукового дослідження за темою КМР; розуміти принципи збору та обробки інформації; використовувати різні	<i>Лекція-візуалізація, експрес-опитування, дискусія:</i> актуальність обраної теми; формулювання теми, мети, об'єкта та предмета дослідження за темою КМР; висунення та обґрунтування власної наукової гіпотези; пошук дотичних до теми дослідження публікацій у наукометричних базах; розуміння елементів	8–9 тижні	17 балів

		методи для дослідження, оцінки специфічних процесів та явищ в обліку і оподаткуванні	Вступу як загальної характеристики КМР; розкриття теми в Основній частині КМР. <i>Інд. або груповий проєкт за темою КМР:</i> Завд. 1. Скласти план наукового дослідження. Завд. 2. Скласти список нормативно-законодавчих актів та літературних джерел за темою наукового дослідження. Завд. 3. Розробити розділ наукової роботи «Вступ» за основними елементами. Завд. 4. Здійснити дослідження інформаційного та методичного забезпечення за темою наукового дослідження. Завд. 5. Здійснити аналіз показників діяльності базового підприємства, на матеріалах якого здійснюється наукове дослідження. <i>Розв'язання завдань / ситуацій, кейсів.</i> <i>Тестування</i>		10 5 2
Тема 6. Основні вимоги і правила оформлення науково-дослідної роботи	2 лекції + 1 практика	Пояснювати формулювання висновків дослідження; вміти застосовувати навички використання особливого типу мовлення – «наукового стилю»	<i>Лекція-візуалізація, експрес-опитування, дискусія:</i> розуміння необхідності дотримання структури КМР і загальної схеми її написання за елементами; оцінювання наукових результатів за видами. <i>Інд. або груповий проєкт за темою КМР:</i> Завд. 6. Оформлення результатів ІТЗ теми 5 за вимогами. <i>ІТЗ:</i> написання та оформлення наукової статті за обраною тематикою КМР. <i>Розв'язання завдань / ситуацій, кейсів.</i> <i>Тестування</i>	10–11 тижні	17 балів 5 5 5 2
Тема 7. Процедура підготовки до захисту і власне захист кваліфікаційної	1 лекція	Розуміти підходи до оцінки результатів наукової діяльності; застосовувати методику оцінки результатів наукової діяльності	<i>Лекція-візуалізація, експрес-опитування, дискусія:</i> дотримання вимог підготовки здобувачами наукових праць до друку та їх захисту. <i>Інд. або груповий проєкт за темою КМР:</i> написання рецензії на наукову статтю колеги-здобувача; написання відгуку на індивідуальне	12 тиждень	7 балів

(магістерської) роботи			завдання за темою КМР колеги-здобувача; підготовка доповіді до презентації індивідуального творчого завдання за темою КМР колеги-здобувача. <i>Тестування</i>		5 2
Тема 8. Методика й організація контролю за рівнем знань здобувачів вищої освіти облікового профілю	1 лекція	Розуміти підходи до методики і організації контролю за рівнем знань здобувачів вищої освіти облікового профілю	<i>Лекція-візуалізація, експрес-опитування, дискусія:</i> оцінювання ефективності контрольних заходів у системі навчання здобувачів освіти облікового профілю за видами контролю навчання. <i>Інд. або груповий проєкт за темою КМР:</i> підготовка питань з облікової дисципліни для фронтального опитування колеги-здобувача. <i>Тестування</i>	13 тиждень	7 балів 5 2
Тема 9. Організація навчально-методичної і науково-дослідної роботи	1 лекція + 1 практика	Розуміти і використовувати підходи до методики оцінки роботи викладача; оцінювати роботу викладача; розуміти місце здобувача у організації навчально-методичної і науково-дослідної роботи кафедри	<i>Лекція-візуалізація, експрес-опитування, дискусія:</i> дотримання основних вимог до фахової підготовки і загального рівня ерудиції викладачів обліково-аудиторського циклу дисциплін; реалізація заходів з психологічної підготовки здобувачів до професійної трудової діяльності. <i>Есе:</i> «Стратегічні пріоритети розвитку облікової системи ділового партнерства підприємств». <i>Інд. або груповий проєкт за темою КМР:</i> підготовка міні-лекції / практичного заняття з елементами інтерактивних інноваційних методів викладання; розробка анкети оцінювання діяльності викладача. <i>Захист індивідуальних творчих завдань за темою КМР</i>	14 тиждень	12 балів 2 10
Підсумковий бал за результатами поточного контролю					100

Політика дотримання академічної доброчесності

Усі роботи мають бути виконані самостійно здобувачем, не допускається привласнення чужих ідей, розробок, презентацій без посилання на джерела інформації, інформація має бути достовірною і правдивою (<https://cutt.ly/wal fgU1>).

Під час написання модульних робіт заборонено списувати та використовувати мобільні пристрої.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ

ТЕМА 1. НАУКА І НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

ПИТАННЯ ДО ОБГОВОРЕННЯ

Дайте відповіді на питання.

1. Дайте визначення змісту науки залежно від ролей, які вона виконує в суспільстві.
2. Які функції науки? Яка з них, на вашу думку, є головною?
3. Що є об'єктом науки? На які блоки вона поділяється залежно від об'єкта, що досліджується?
4. Дайте визначення наукової діяльності та надайте перелік її форм.
5. У чому полягає наукознавство? Дайте характеристику його розділів.
6. Які напрями наукової інтеграції України у світове співтовариство в умовах глобалізації науки?
7. Назвіть форми міжнародного наукового співробітництва.
8. У чому полягає зміст таких понять: науковий закон, науковий факт, категорія, принцип, постулат, правило, теорія?
9. Наведіть наявну в Україні класифікацію наук, затверджену ДАК.
10. Дайте характеристику організації наукової діяльності в Україні.
11. Які законодавчо-нормативні акти регулюють наукову діяльність в Україні?

ГЛОСАРІЙ

Дайте визначення термінів: наука; функція науки; об'єкт науки; наукова діяльність; наукознавство; наукові закони; науковий факт; категорії; принцип;

постулат; правило; теорія; Міністерство освіти і науки України; Національна академія наук України; Державні галузеві академії наук; громадські спеціалізовані академії; відомчі галузеві академії; наукові товариства; заклади вищої освіти.

ТЕМАТИКА НАПИСАННЯ ЕСЕ

Напишіть есе за обраною темою.

1. Напрями світової наукової інтеграції України.
2. Наука як система уявлень про світ.
3. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі.

ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Виконайте завдання.

Завдання 1. Знання є найважливішим складником змісту освіти, його ядром. На основі знань формуються вміння, навички, розумові і практичні дії. *Складіть таблицю* під назвою «Види знань у наукових працях учених».

Завдання 2. Існують різні підходи до класифікації видів наук, описані в багатьох наукових джерелах. На їх основі *відобразіть схематично* класифікацію наук.

Завдання 3. Враховуючи норми Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», *наведіть* об'єкти і суб'єкти наукової діяльності з короткою їх характеристикою.

Завдання 4. У сучасних умовах господарювання найбільш складні і досконалі класифікації дає наука, що систематизує в них результати попереднього розвитку класифікацій галузей знання і одночасно дає перспективу подальших досліджень. *Покажіть схематично* класифікацію наук.

Завдання 5. Мети і вирішення завдань наукової діяльності досягають шляхом застосування державних методів регулювання, що відображені у нормативно-правових актах. *Розкрийте у табличній формі* нормативно-правове регулювання наукової діяльності за принципом: нормативно-правовий акт, характеристика.

Завдання 6. У світовому науковому середовищі наукові дослідження виконують переважно організації і підрозділи, які займаються цим видом діяльності професійно, беруть участь у міжнародному науково-технічному співробітництві, що є доказом економічної та політичної доцільності наукових досліджень. *Складіть таблицю «Вищі державні наукові центри світу».*

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ АБО ГРУПОВИЙ ПРОЄКТ

Ділова гра «Прогресивний метод навчання здобувачів освіти». Розробка прикладної ситуації щодо прийняття управлінського рішення керівництвом підприємства згідно з інформацією за участю фахівців з обліку, аналізу, аудиту, оподаткування у формі ділової гри (робота в команді).

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Оберіть правильну відповідь.

1. Наука – це:

- а) система знань;
- б) форма суспільної свідомості;
- в) сфера людської діяльності;
- г) усі варіанти правильні.

2. До функцій науки НЕ належить:

- а) пізнавальна функція;
- б) культурно-виховна функція;
- в) практична функція;
- г) немає правильної відповіді.

3. За об'єктною ознакою наука поділяється на такі блоки:

- а) природничі науки, суспільні науки, науки про мислення;
- б) фундаментальна наука, прикладна наука, наукознавство;
- в) технічні науки, історико-економічні науки, філософські науки;
- г) немає правильної відповіді.

4. Формами наукової діяльності є:

- а) природничі науки, суспільні науки, науки про мислення;

- б) пізнавальна, культурно-виховна, практична;
- в) фундаментальна наука, прикладна наука, наукознавство;
- г) немає правильної відповіді.

5. Наукознавство – це:

- а) вивчення історії розвитку науки;
- б) комплекс наукових дисциплін, що узагальнюють і досліджують закономірності функціонування науки;
- в) дослідження системи методів у науці, складання моделей наукової діяльності і окремих її видів;
- г) розробка міжнародних і національних систем понять і термінології, стильових особливостей викладення результатів наукових досліджень.

6. Напрямами наукової інтеграції України у світове співтовариство є:

- а) використання досягнень світової науки, наукове співробітництво, інтеграції української науки в світову;
- б) провадження спільних наукових досліджень, проведення міжнародних конференцій, взаємний обмін науковими кадрами;
- в) взаємний обмін науковою та науково-технічною інформацією, взаємний обмін науковими кадрами, спільні дослідження у міжнародних колективах спеціалістів;
- г) немає правильної відповіді.

7. Науковий закон – це елемент науки, що:

- а) відображає особливості предмета, змісту і методу науки;
- б) є віддзеркаленням об'єктивних властивостей речей і процесів;
- в) є основним вихідним положенням теорії, вчення, науки, світогляду;
- г) є головним елементом науки і являє собою філософську категорію, що відображає істотні, загальні, необхідні, стійкі, повторювані відношення та залежності між предметами і явищами об'єктивної дійсності, що впливають з їх сутності.

8. Що НЕ є елементом науки?

- а) постулат;

- б) категорія;
- в) закон;
- г) аналіз і синтез.

9. Вищою науковою організацією України є:

- а) Міністерство освіти і науки України;
- б) Національна академія наук України;
- в) Вищий навчальний заклад;
- г) Вища атестаційна комісія України.

10. Який закон визначає засади підготовки наукових і науково-педагогічних працівників у ЗВО?

- а) Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність»;
- б) Закон України «Про вищу освіту»;
- в) Закон України «Про інноваційну діяльність»;
- г) Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

11. Знання – це:

- а) сукупність методологічних регуляторів, що значною мірою забезпечують спрямованість, рух пізнання до змістовно істинних результатів;
- б) відображення об'єктивної реальності у свідомості людини, що ідеально відтворює об'єктивні закономірні зв'язки реального світу;
- в) процес вивчення певного об'єкта (предмета або явища); установлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення, вивчення взаємодії між явищами з метою раціонального використання отриманих результатів у практичній діяльності людей;
- г) найбільш відпрацьовані і визнані нові теорії або сукупності взаємопов'язаних теорій (методів), що стосуються одного об'єкта досліджень і розробок, але ґрунтуються на різних аксіоматичних доктринах та концептуальних засадах.

12. Наука – це:

- а) одна з форм суспільної свідомості, що дає об'єктивну картину світу; система знань про закони розвитку природи і суспільства;
- б) це характеристика вищої освіти з ознаками сформованості інтелектуальних якостей особи;
- в) ґрунтовні теоретичні знання з обраної теми та проблемний виклад теоретичного матеріалу;
- г) теоретична систематизація об'єктивних знань про дійсність; одна з форм суспільної свідомості.

13. Під поняттям «постулат» розуміють:

- а) професора у певній галузі знань;
- б) те, що завжди, за будь-яких умов, без будь-якого винятку властиве певному явищу;
- в) попереднє припущення у певній науковій теорії, прийняте як початкове, не доведене в її межах положення;
- г) сукупність методологічних регуляторів, що значною мірою забезпечують спрямованість, рух пізнання до змістовно істинних результатів.

14. Наукова ідея підчас формування наукових знань є поняттям:

- а) первинним;
- б) вторинним;
- в) другорядним;
- г) основним.

15. Принцип – це:

- а) головне вихідне положення будь-якої наукової теорії, вчення, науки чи світогляду, виступає як перше і найабстрактніше визначення ідеї, як початкова форма систематизації знань;
- б) логічне узагальнення досвіду, суспільної практики;
- в) теоретична систематизація об'єктивних знань про дійсність; одна з форм суспільної свідомості;

г) те, що завжди, за будь-яких умов, без будь-якого винятку властиве певному явищу.

16. Наукові закони – це:

- а) внутрішній суттєвий стійкий взаємозв'язок явищ у природі і суспільстві, що зумовлює їх закономірний розвиток;
- б) сукупність методологічних регуляторів, які значною мірою забезпечують спрямованість, рух пізнання до змістовно істинних результатів;
- в) прояв істотного необхідного зв'язку явищ, внутрішнього зв'язку між причиною і наслідком, що зумовлює певний закономірний розвиток явищ;
- г) немає правильного визначення.

17. Ознаками наукових знань є:

- а) історичність, повторюваність та постійність;
- б) системність, комплексність та загальність;
- в) мінливість, удосконаленість та унікальність;
- г) загальність, перевіреність наукових фактів та відтворюваність фактів.

18. Вивчення праць науковців дає змогу назвати наукове і початкове знання як:

- а) види знань;
- б) типи знань;
- в) класифікації знань;
- г) характеристику знань.

19. Критеріями науковості, за якими відрізняється наука від інших форм пізнання, є:

- а) об'єктивність, системність, обґрунтованість;
- б) істинність, точність, правдивість;
- в) проблемність, невизначеність, удосконаленість;
- г) ідеалізація, досконалість, правдивість.

20. Суспільні, природничі і технічні науки – це поділ науки на види за:

- а) типом і видом пізнання;

- б) способом та суб'єктом пізнання;
- в) предметом і методом пізнання;
- г) об'єктом і предметом пізнання.

21. За співвідношенням із практикою виділяють такі види науки:

- а) фундаментальні, прикладні та науково-технічні розробки;
- б) суспільні і природничі;
- в) технічні та суспільні;
- г) природничі і технічні.

22. З яких позицій слід розглядати поняття науки?

- а) з практичної і теоретичної;
- б) як певний вид суспільного поділу праці;
- в) як сукупність знань та як певний вид діяльності;
- г) як систему наукової діяльності.

23. Специфічні, загальні та особливі закони – це:

- а) види законів;
- б) типи законів;
- в) форми законів;
- г) класифікація законів.

24. Гіпотези, як і ідеї, мають імовірнісний характер і проходять у своєму розвитку три стадії:

- а) висунення, формулювання та накопичення фактичного матеріалу;
- б) висунення, обґрунтування та формулювання припущень;
- в) накопичення фактичного матеріалу; формулювання та обґрунтування гіпотези; перевірка отриманих результатів на практиці;
- г) формулювання, перевірка та висунення гіпотези.

25. Науково-технічна, науково-організаційна та науково-педагогічна діяльність – це:

- а) види наукової діяльності;
- б) типи наукової діяльності;
- в) форми наукової діяльності;

г) класифікація наукової діяльності.

26. Вирізняють такі основні тенденції еволюції класифікації наук:

а) від формальних побудов до діалектичних, від часткової діалектики до їх повноти;

б) від формальних побудов до неформальних та від діалектичних побудов до недіалектичних;

в) від часткових побудов до загальних і від діалектичних побудов до недіалектичних;

г) від формальних побудов до неформальних і від часткових побудов до загальних.

27. Фундаментальні та прикладні науки – це класифікація наук за:

а) співвідношенням із теорією;

б) прикладними ознаками;

в) соціологічним напрямом;

г) співвідношенням із практикою.

28. У сучасному наукознавстві виокремлюють два напрями наук:

а) природничий і гуманітарний;

б) природний і соціальний;

в) гуманітарний і точний;

г) суспільний і природничий.

29. Об'єктом дослідження природничих наук є:

а) людина;

б) суспільство;

в) всесвіт;

г) природа.

30. Визначають дію економічних законів у загальнотеоретичному і політекономічному аспектах, а також відображення їх у мікро- та макроекономіці, досліджують розвиток економічної думки:

а) бухгалтерські науки;

б) політекономічні науки;

- в) макроекономічні науки;
- г) економічні науки.

**ТЕМА 2. СИСТЕМА НАВЧАННЯ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З
ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ.**

**ТЕМА 3. АУДИТОРНІ ЗАНЯТТЯ З ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН –
НАЙВАЖЛИВІШИЙ СКЛАДНИК НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ.**

**ТЕМА 4. САМОСТІЙНА РОБОТА ТА ІНШІ ФОРМИ Й МЕТОДИ
НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІН ОБЛІКОВОГО ЦИКЛУ**

ПИТАННЯ ДО ОБГОВОРЕННЯ

Дайте відповіді на питання.

1. Виникнення бухгалтерського обліку та його характеристика.
2. Облікові вимірники.
3. Види господарського обліку.
4. Завдання бухгалтерського обліку і вимоги, що ставляться до нього.
5. Предмет бухгалтерського обліку і його об'єкти.
6. Метод бухгалтерського обліку і його складники.
7. Система рахунків бухгалтерського обліку і подвійний запис.
8. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку.
9. Документація та інвентаризація.
10. Українські науковці з бухгалтерського обліку.

ГЛОСАРІЙ

Дайте визначення термінів: бухгалтерський облік; оперативний облік; статистичний облік; натуральні вимірники; трудові вимірники; грошовий вимірник; документація; інвентаризація; оцінка; калькуляція; рахунки; подвійний запис; баланс; звітність.

ТЕМАТИКА НАПИСАННЯ ЕСЕ

Напишіть есе за обраною темою.

1. Бухгалтерський облік як самостійна прикладна економічна наука і особлива галузь практичної суспільної діяльності.
2. Вітчизняні та зарубіжні наукові школи в галузі обліку і оподаткування.
3. Бухгалтерський облік в системі господарського обліку України.
4. Становлення бухгалтерського обліку як науки в Україні.
5. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку з іншими науками
6. Значення формування самостійності здобувачів вищої освіти у навчальному процесі.

ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Виконайте завдання.

Завдання 1. Однією з характеристик, яка визначає бухгалтерський облік як науку, є наявність розвиненої системи наукових теорій. Лише в умовах побудови бухгалтерського обліку як системи теорій може відбуватися синтез наукового знання, який може свідчити про зрілість бухгалтерського обліку як науки. *Оформіть у вигляді таблиці суть облікових теорій за принципом «Теорія – основні положення». Додатково відмітьте відмінності кожної з теорій.*

Завдання 2. Із Середньовіччя у бухгалтерській науковій думці починається безпосереднє регулювання господарських операцій за допомогою обліку. Водночас складаються основні системи господарського обліку. *Покажіть схематично та охарактеризуйте основні системи господарського обліку.*

Завдання 3. Відповідно до здійснених досліджень щодо розвитку бухгалтерського обліку як науки у різних країнах *складіть таблицю за формою: № з/п, країна, характеристика розвитку бухгалтерського обліку як науки.*

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Оберіть правильну відповідь.

- 1. Який державний орган здійснює методологічне керівництво бухгалтерським обліком для суб'єктів господарювання в Україні?**

- а) Держказначейство;
- б) Держкомстат;
- в) Міністерство економіки та європейської інтеграції;
- г) Міністерство фінансів.

2. Стандарти бухгалтерського обліку – це:

- а) документи щодо організації та ведення бухгалтерського обліку, затверджені Державним комітетом із стандартизації та сертифікації;
- б) нормативні документи, що визначають правила та процедури ведення бухгалтерського обліку та складання звітності;
- в) загальноприйняті процедури відображення господарських операцій.

3. Основні засади організації та ведення бухгалтерського обліку в Україні визначені:

- а) законом;
- б) Національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку;
- в) Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку;
- г) правильної відповіді немає.

4. В Україні обов'язковим є ведення:

- а) бухгалтерського обліку;
- б) виробничого обліку;
- в) управлінського обліку;
- г) фінансового обліку.

5. Яке поняття є найбільш широким?

- а) бухгалтерського обліку;
- б) виробничого обліку;
- в) управлінського обліку;
- г) фінансового обліку.

6. Відкритою для користувачів є інформація:

- а) бухгалтерського обліку;
- б) виробничого обліку;
- в) управлінського обліку;

г) фінансового обліку.

7. Завершальним етапом ведення фінансового обліку є:

- а) запис господарських операцій на рахунки бухгалтерського обліку;
- б) складання журналів і відомостей до них;
- в) завершення оформлення Головної книги;
- г) складання звітності.

8. Для чого призначені активні рахунки?

- а) для обліку господарських засобів і коштів;
- б) для обліку джерел господарських засобів;
- в) для обліку розрахунків;
- г) інший варіант відповіді.

9. Для чого призначені пасивні рахунки?

- а) для обліку витрат на виробництво;
- б) для обліку господарських процесів;
- в) для обліку джерел формування господарських засобів;
- г) правильної відповіді немає.

10. У чому полягає сутність подвійного запису?

- а) одна і та ж операція відображаються за дебетом і кредитом рахунку;
- б) одна операція відображається за дебетом одного і кредитом іншого рахунку;
- в) одна операція відображається в подвійній сумі;
- г) інші варіанти відповіді.

11. У якому випадку кінцеве сальдо пасивного рахунку дорівнює 0?

- а) якщо протягом місяця на рахунку не відбувався рух;
- б) якщо сума початкового сальдо та обороту за кредитом дорівнює обороту за дебетом;
- в) якщо оборот за дебетом дорівнює обороту за кредитом;
- г) в обліку такого не буває.

12. Бухгалтерський облік як наука сформувався:

- а) на початку XIX ст.;

- б) наприкінці XIX ст.;
- в) у середині XIX ст.;
- г) у першій половині XIX ст.

13. Найперше найбільш організованою була система обліку в Єгипті, Греції і Римі, де облік вже тоді забезпечував:

- а) фіксацію фактів господарського життя з метою наступного контролю;
- б) систематичне перераховування майна для забезпечення його збереження, раціонального використання та примноження;
- в) фіксацію кількісного складу наявних предметів;
- г) регулювання господарських операцій.

14. Приблизно в VI ст. до н. е. в Греції з'явилися:

- а) банки;
- б) підприємства;
- в) страхові компанії;
- г) ломбарди.

15. У Німеччині облік поділявся на:

- а) купівельний і торговий;
- б) промисловий і виробничий;
- в) торговий і виробничий;
- г) купівельний і промисловий.

16. Характеристика: «наявність розвиненої системи наукових теорій» визначає бухгалтерський облік як:

- а) навчальну дисципліну;
- б) практичну діяльність;
- в) систему наукових поглядів;
- г) науку.

17. Наприкінці XIX – на початку XX ст. в Італії бухгалтерський облік має два напрями розвитку:

- а) юридичний і економічний;
- б) історичний і економічний;

- в) юридичний і соціальний;
- г) історичний і соціальний.

18. Наукове дослідження у галузі бухгалтерського обліку можна описати такою функцією:

- а) бухгалтерське наукове дослідження, кінцева мета, предметна область, інформаційне забезпечення, методичне забезпечення, програмне і технічне забезпечення, час реалізації задачі, витрати на реалізацію задачі;
- б) кінцева мета, предметна область, інформаційне забезпечення, методичне забезпечення, програмне і технічне забезпечення, час реалізації задачі;
- в) бухгалтерське наукове дослідження, інформаційне забезпечення, методичне забезпечення, програмне і технічне забезпечення, час реалізації задачі, витрати на реалізацію задачі;
- г) бухгалтерське наукове дослідження, кінцева мета, предметна область, інформаційне забезпечення, методичне забезпечення, програмне і технічне забезпечення.

19. Що розуміють під теорією обліку?

- а) сукупність роздумів, які формулюють наукові принципи й методи для пояснення тих чи інших технічних прийомів облікової практики;
- б) наукові принципи й методи, що дають змогу проаналізувати вплив на них різних факторів і запропонувати заходи щодо використання їх у практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- в) вчення про узагальнений досвід (практику), що формулює наукові принципи й методи, дає змогу проаналізувати вплив на них різних факторів і запропонувати заходи щодо використання їх у практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- г) вчення, що дає змогу проаналізувати вплив різних факторів на науку і запропонувати заходи щодо використання їх у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

20. Наукова робота у сфері методології, організації, методики облікового забезпечення господарської діяльності окремих суб'єктів господарювання – це:

- а) дослідження у галузі аудиту;
- б) дослідження у галузі бухгалтерського обліку;
- в) дослідження у галузі економічного аналізу;
- г) дослідження у галузі контролю.

21. Основні тематики бухгалтерських наукових досліджень можна згрупувати за такими напрямками:

- а) дослідження у сфері контролінгу, обліку у бюджетних установах, ІС, аудиту, оподаткування, аналізу і контролю;
- б) дослідження у сфері фінансового обліку, управлінського обліку, екаунтінгу, зовнішньоекономічної діяльності;
- в) дослідження у сфері фінансового обліку, управлінського обліку, інформаційних систем, аудиту, оподаткування, аналізу і контролю;
- г) дослідження у сфері фінансового обліку, обліку у різних галузях економіки, обліку за МСФЗ (МСБО) і контролю.

22. За все треба платити; закон зворотної сили не має; у разі взаємовиключних законів не можна застосовувати жодного з них – це постулати:

- а) грецького права у бухгалтерському обліку;
- б) візантійського права у бухгалтерському обліку;
- в) римського права у бухгалтерському обліку;
- г) середньовічного права у бухгалтерському обліку.

23. Метою нормативних наукових досліджень у галузі бухгалтерського обліку є:

- а) розробка методики аудиту як загалом, так і в розрізі окремих господарських операцій;
- б) розробка методики управлінського обліку як загалом, так і у розрізі окремих господарських операцій;

- в) розробка методики бухгалтерського обліку як загалом, так і у розрізі окремих господарських операцій;
- г) розробка методики обліку у бюджетних установах як загалом, так і у розрізі окремих господарських операцій.

24. Теорія була висунута у ХХ столітті Є. Є. Сиверсом і А. М. Вольфом, розвинена в подальшому М. А. Блатовим; виокремлює три головні групи цінностей: речові, грошові й умовні:

- а) обмінна теорія;
- б) логічна теорія;
- в) філософська теорія;
- г) балансова теорія.

25. Наукова робота у сфері методології, організації, методики облікового забезпечення господарської діяльності окремих суб'єктів господарювання – це:

- а) дослідження у галузі аудиту;
- б) дослідження у галузі бухгалтерського обліку;
- в) дослідження у галузі економічного аналізу;
- г) дослідження у галузі контролю.

26. Класифікація основних видів наукових досліджень у галузі бухгалтерського обліку:

- а) позитивні, негативні, кількісні, якісні, зображальні, аналітичні, прикладні, фундаментальні;
- б) кількісні, якісні, зображальні, аналітичні, прикладні, фундаментальні, логічні;
- в) кількісні, розрахункові, зображальні, аналітичні, прикладні, фундаментальні, теоретичні;
- г) позитивні, нормативні, кількісні, якісні, описові, аналітичні, прикладні, фундаментальні.

27. Дослідження у сфері фінансового обліку – це:

- а) наукові дослідження, в яких розглядаються питання прийняття рішень керівниками різних рівнів підприємства на основі інформації, яка формується в системі управлінського обліку;
- б) наукові дослідження, які стосуються змісту та структури фінансової звітності, обліку окремих видів активів, зобов'язань та власного капіталу, а також прийняття управлінських рішень на основі інформації системи фінансового обліку;
- в) наукові дослідження, присвячені питанням вдосконалення організації та методики ведення бухгалтерського обліку за допомогою автоматизованих систем;
- г) наукові дослідження, метою яких є розгляд окремих питань організації та здійснення аналізу і контролю на підприємствах.

28. Постулати римського права, що використовуються в бухгалтерському обліку:

- а) за все треба платити; закон зворотної сили не має; у разі взаємовиключних законів не можна застосовувати жодного з них;
- б) все можна одержати безкоштовно; закон зворотної сили не має; у разі взаємовиключних законів не можна застосовувати жодного з них;
- в) за все треба платити; закон має зворотну силу; у разі взаємовиключних законів не можна застосовувати жодного з них;
- г) за все треба платити; закон зворотної сили не має; у разі взаємовиключних законів необхідно застосовувати один з них.

29. Проф. К.Т. Дівайн (1960 р.) виділив у бухгалтерському обліку:

- а) теорії бухгалтерського обліку;
- б) гіпотези бухгалтерського обліку;
- в) концепції бухгалтерського обліку;
- г) сфери дослідження в теорії бухгалтерського обліку.

30. Вивчення впливу інформації фінансових звітів підприємств на ринкову вартість їх акцій здійснюється під час:

- а) позитивного наукового дослідження у галузі бухгалтерського обліку;

- б) нормативного наукового дослідження у галузі бухгалтерського обліку;
- в) кількісного наукового дослідження у галузі бухгалтерського обліку;
- г) якісного наукового дослідження у галузі бухгалтерського обліку.

ТЕМА 5. ТЕХНОЛОГІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ (КМР). МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ПИТАННЯ ДО ОБГОВОРЕННЯ

Дайте відповіді на питання.

1. Дайте визначення понять «наукове дослідження», «науково-дослідний процес».
2. Що виступає об'єктом та предметом наукового дослідження; як співвідносяться між собою ці поняття?
3. Дайте визначення поняття «фактора» та його вплив на досліджуваний об'єкт.
4. Висвітліть класифікацію об'єктів наукового дослідження.
5. Дайте визначення понять «метод», «методика» та «методологія».
6. Розкрийте класифікацію методів наукового дослідження.
7. Охарактеризуйте загальнофілософські методи пізнання.
8. Розкрийте склад загальних методів досліджень.
9. Дайте характеристику часткових методів.
10. Наведіть приклади застосування методів дослідження, які з них використовує найчастіше під час проведення ваших власних досліджень.
11. Охарактеризуйте процес наукового дослідження
12. Висвітліть основні етапи науково-дослідного процесу.
13. Дайте характеристику організаційного етапу.
14. Розкрийте сутність дослідного етапу наукового дослідження.
15. Охарактеризуйте етап узагальнення, апробації і реалізації результатів дослідження.

ГЛОСАРІЙ

Дайте визначення термінів: наукове дослідження; науково-дослідний процес; об'єкт дослідження; предмет дослідження; фактор; метод; методика дослідження; методологія; загальнофілософські методи; загальнонаукові методи; часткові методи; апробація; реалізація результатів дослідження.

ТЕМАТИКА НАПИСАННЯ ЕСЕ

Напишіть есе за обраною темою.

1. Планування і раціональна організація праці науковця.
2. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місця.

ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Виконайте завдання.

Завдання 1. Під класифікацією об'єктів наукового дослідження розуміють їх поділ на групи за певними ознаками з метою вивчення та наукового узагальнення. *Покажіть схематично* класифікацію об'єктів наукового дослідження за різними ознаками.

Завдання 2. Актуальність наукового дослідження визначається тим, чи будуть його результати сприяти вирішенню конкретних практичних завдань або усуненню наявних теоретичних суперечностей у галузі бухгалтерського обліку загалом або в її окремих ділянках. *Покажіть у табличній формі* відмінності між фундаментальними і прикладними науковими дослідженнями.

Завдання 3. Наведіть завдання наукового дослідження, поставлені дослідником, що опрацьовує наукову тему «Облік, аналіз і контроль фінансових результатів у системі управління підприємств».

Завдання 4. Під час здійснення наукових досліджень свідоме застосування науково обґрунтованих методів слід розглядати як найсуттєвішу умову отримання нових знань на основі здобутих наукових фактів. *Покажіть у табличній формі* найбільш поширені класифікаційні ознаки наукових методів та їх характеристику із наведенням власних прикладів.

Завдання 5. Покажіть у табличній формі види і приклади спостережень у бухгалтерських наукових дослідженнях. Уточніть, про що це? Вид спостереження, характеристика, приклад.

Завдання 6. У бухгалтерських наукових дослідженнях широко використовують емпіричні експериментальні методи. Наведіть у табличній формі найбільш поширені емпіричні експериментальні методи, їх характеристику та приклади.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ АБО ГРУПОВИЙ ПРОЄКТ

Індивідуальний проєкт за темою КМР:

Завдання 1. Скласти план наукового дослідження за обраною темою.

Завдання 2. Скласти список нормативно-законодавчих актів та літературних джерел за темою наукового дослідження.

Завдання 3. Розробити розділ наукової роботи «Вступ» за основними елементами.

Завдання 4. Здійснити дослідження інформаційного та методичного забезпечення за темою наукового дослідження.

Завдання 5. Здійснити аналіз показників діяльності базового підприємства, на матеріалах якого здійснюється наукове дослідження.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Оберіть правильну відповідь.

1. Наукове дослідження – це:

- а) робота, у якій сформульовано і обґрунтовано предмет і об'єкт;
- б) процес цілеспрямованого вивчення певного об'єкта (предмета або явища) з використанням наукових методів з метою встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення у практичній діяльності людей;
- в) це сукупність організаційних, методичних і технічних прийомів, здійснюваних за допомогою певних процедур;

г) це дії, які конкретизують застосування методичних прийомів дослідження процесу відтворення необхідного продукту, забезпечують виявлення конфліктних ситуацій з метою їх своєчасного усунення та запобігання виникненню у підприємницькій діяльності.

2. Об'єкт наукового дослідження – це:

- а) те, на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника;
- б) процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження;
- в) навколишній матеріальний світ і його відображення в дійсності;
- г) усі відповіді правильні.

3. У назві наукового дослідження завжди міститься:

- а) предмет і об'єкт дослідження;
- б) предмет дослідження;
- в) об'єкт дослідження;
- г) методи дослідження.

4. Предмет і об'єкт дослідження співвідносяться як:

- а) це не сумісні поняття;
- б) об'єкт є частиною предмета;
- в) предмет є частиною об'єкта;
- г) це ідентичні поняття.

5. Наукові дослідження поділяються на:

- а) емпіричні та теоретичні;
- б) емпіричні, теоретичні та прості;
- в) прості і складні;
- г) об'єктні та предметні.

6. Сукупність способів (операцій) практичного впливу чи теоретичного освоєння об'єктивної дійсності з метою її пізнання – це:

- а) прийом;
- б) фактор;
- в) метод;

г) стадія.

7. Емпіричний рівень пізнання включає:

- а) описування;
- б) вимірювання;
- в) порівняння;
- г) усі відповіді правильні.

8. Фундаментальним, узагальненим методом пізнання дійсності є:

- а) історичний;
- б) діалектичний;
- в) системний;
- г) формалізація.

9. До загальнонаукових методів не належить:

- а) теоретичні;
- б) часткові;
- в) емпіричні;
- г) емпірико-теоретичні.

10. Емпірико-теоретичні методи включають:

- а) спостереження, вимірювання, порівняння, експеримент;
- б) сходження від абстрактного до конкретного, гіпотетико-дедуктивний, системний методи;
- в) аналіз і синтез, індукція та дедукція, аналогія, моделювання;
- г) гіпотетико-дедуктивний, системний, аналіз і синтез, індукція та дедукція.

11. Методи, що використовують абстрактні уявлення, ідеї, положення, які мають назву:

- а) емпіричні;
- б) загальнонаукові;
- в) емпірико-теоретичні;
- г) теоретичні.

12. Методологія – це:

- а) вчення про методи пізнання та перетворення дійсності;

- б) сукупність прийомів, методів та процедур дослідження, що застосовуються в тій чи іншій соціальній галузі знань;
- в) філософське вчення про методи пізнання;
- г) концептуальний виклад мети, змісту, методів дослідження, які забезпечують отримання максимально об'єктивної, точної, систематизованої інформації про процеси та явища.

13. Спостереження, обстеження, вибір критеріїв оцінки, збирання і групування інформації здійснюється на етапі:

- а) вивчення;
- б) організації;
- в) дослідження;
- г) апробації.

14. Сукупність організаційних, методичних і технічних прийомів, які здійснюються за допомогою певних процедур – це:

- а) об'єкт дослідження;
- б) метод дослідження;
- в) наукове дослідження;
- г) науково-дослідний процес.

15. На якому етапі науково-дослідного процесу здійснюється вивчення стану об'єкта дослідження?

- а) організація;
- б) узагальнення;
- в) апробація;
- г) реалізація.

16. Літературний виклад результатів дослідження – це:

- а) узагальнення;
- б) дослідження;
- в) апробація;
- г) реалізація.

17. Колективне обговорення дослідження, результатом якого є його схвалення, ствердження або визнання – це:

- а) узагальнення;
- б) апробація;
- в) дослідження;
- г) реалізація.

18. Виконання досліджень не включає:

- а) доведення гіпотез;
- б) формування висновків;
- в) вивчення стану об'єкта дослідження;
- г) коригування попередніх результатів.

19. Визначення стану об'єкта дослідження і виконання організаційно-методологічної підготовки дослідження належить до:

- а) організаційної стадії;
- б) дослідної стадії;
- в) узагальнення результатів дослідження;
- г) стадії апробації.

20. Створення нової інформації полягає у:

- а) упорядкуванні сукупності елементів арифметичних і логічних операцій, записаних будь-якою вихідною мовою;
- б) визначенні стану об'єкта дослідження і виконання організаційно-методологічної підготовки досліджень;
- в) проведенні спостережень і виборі оціночних критеріїв, досліджуваних економічних процесів, а також збереженні і групуванні інформації;
- г) виявленні недоробок, які потім усуваються дослідником.

21. Об'єкт наукового дослідження – це:

- а) поділ предмета наукового дослідження на групи за певними ознаками з метою вивчення та наукового узагальнення;
- б) те, на що спрямований процес пізнання науковця – це процес або явище, у межах якого виникають проблеми (чи проблема) для вивчення;

- в) результат досягнення синтезу знань під час здійснення наукового дослідження;
- г) безпосереднє вивчення явищ наукового дослідження.

22. За науковими рівнями ознак об'єкти наукового дослідження поділяються на:

- а) теоретичні та емпіричні;
- б) прості і складні;
- в) натуральні і прості;
- г) фізичні і складні.

23. Мета (ціль) наукового дослідження – це:

- а) авторська стратегія в одержанні нових знань про об'єкт і предмет дослідження;
- б) процес визначення проблеми наукового дослідження;
- в) те, на що спрямований процес пізнання науковця;
- г) це процес або явище, у межах якого виникають проблеми (чи проблема) для вивчення.

24. Визначити об'єкт наукового дослідження означає дати відповідь на запитання:

- а) як здійснюється дослідження;
- б) де здійснюється дослідження;
- в) що розглядається у дослідженні;
- г) ким здійснюється дослідження.

25. У наукових дослідженнях у галузі бухгалтерського обліку розрізняють такі види їх актуальності:

- а) теоретична, емпірична;
- б) фундаментальна, прикладна;
- в) проста, складна;
- г) натуральна, штучна.

26. Мета передбачає відповідь на запитання:

- а) де і як бажає дослідник одержати результат;

- б) за допомогою чого дослідник бажає одержати результат;
- в) у який спосіб дослідником має бути одержаний результат;
- г) що бажає одержати дослідник і яким має бути цей результат.

27. Поділ на групи об'єктів наукового дослідження за певними ознаками з метою вивчення та наукового узагальнення – це:

- а) класифікація об'єктів наукового дослідження;
- б) визначення об'єктів наукового дослідження;
- в) порівняння об'єктів наукового дослідження;
- г) обґрунтування об'єктів наукового дослідження.

28. В Україні прийнято під час здійснення наукових досліджень формувати наукову новизну отриманих результатів за допомогою використання таких слів і фраз:

- а) досліджено..., систематизовано..., розкрито...;
- б) сформовано..., розроблено..., аргументовано...;
- в) вперше..., удосконалено..., набуло подальшого розвитку...;
- г) проаналізовано..., досліджено..., вперше...

29. Скільки мінімально підцілей необхідно виділяти у науковому дослідженні?

- а) 2;
- б) 3;
- в) 5;
- г) 6.

30. Класифікацію об'єктів наукового дослідження здійснюють за такими ознаками:

- а) за науковими рівнями та за часом виконання;
- б) за типами та за рівнем складності;
- в) за функціями і за часом виконання;
- г) за науковими рівнями і за ступенем складності.

31. За місцем здобутих знань у переліку відомих наукових даних можна виділити три рівні новизни досліджень:

- а) перетворення відомих даних; розширення відомих даних; уточнення, конкретизація відомих даних;
- б) формування нових даних; обґрунтування нових даних; уточнення нових даних;
- в) пояснення відомих даних; узагальнення невідомих даних; аналіз відомих даних;
- г) деталізація нових даних; трансформація відомих даних; висновки щодо дослідження.

32. Виявлення залежностей, що існують між факторами; визначення зв'язків між певними явищами та умов для усунення недоліків у процесах – це:

- а) гіпотези наукових досліджень;
- б) предмет наукових досліджень;
- в) цілі наукових досліджень;
- г) завдання наукових досліджень.

33. Предмет наукового дослідження – це:

- а) частина об'єкта, що безпосередньо піддається дослідженню і визначає його тему;
- б) авторська стратегія здобуття нових знань про об'єкт та предмет дослідження;
- в) процес визначення проблеми наукового дослідження;
- г) те, на що спрямований процес пізнання науковця.

34. Часткове нове поєднання ознак, включення нової ознаки, заміна частини ознак новими – це:

- а) типи наукової новизни;
- б) види наукової новизни;
- в) класифікація наукової новизни;
- г) форми наукової новизни.

35. Цілі наукового дослідження класифікують на такі:

- а) основні, допоміжні, теоретичні, практичні;

- б) теоретичні, емпіричні, фундаментальні, прикладні;
- в) прості, складні, натуральні, штучні;
- г) основні, допоміжні, прості, складні.

36. Характерною ознакою сучасної науки є:

- а) комплексний підхід до вивчення об'єктів наукового дослідження;
- б) деталізований підхід до вивчення об'єктів наукового дослідження;
- в) системний підхід до вивчення об'єктів наукового дослідження;
- г) простий підхід до вивчення об'єктів наукового дослідження.

37. Під час формулювання наукової новизни важливо враховувати три основні умови:

- а) зазначення переліку наукових праць, які дослідив науковець; впровадження новизни у практичну діяльність;
- б) розкриття результату; визначення рівня новизни отриманого результату; оцінкою нових результатів є їх розгорнутий і чіткий виклад;
- в) визначення наукових фактів, які вивчено під час здійснення наукового дослідження; уточнення вже відомих результатів дослідження;
- г) оцінка вже відомих результатів досліджень інших учених, формальне, нічим не підкріплене запевнення в нових результатах дослідження.

38. Завдання наукового дослідження:

- а) деталізований перелік дій, які мають бути проведені під час наукового дослідження з метою реалізації його мети;
- б) визначення взаємопов'язаних елементів наукового дослідження;
- в) авторська стратегія здобуття нових знань про об'єкт та предмет дослідження;
- г) визначення предмета наукового дослідження і поділ його на групи за певними ознаками з метою вивчення та наукового узагальнення.

39. Бухгалтерський, фінансовий та управлінський облік; фінансовий, економічний та стратегічний аналіз – це:

- а) предмети наукових досліджень;
- б) явища наукових досліджень;

- в) галузі наукових досліджень;
- г) об'єкти наукових досліджень.

40. Типові помилки, яких припускаються під час формулювання наукової новизни:

- а) наявний зв'язок між одержаними раніше і новими результатами; наукова новизна відрізняється від актуальності теми; висновки до розділів містять власну думку науковця;
- б) немає зв'язку між одержаними раніше і новими результатами, тобто наступності; новизна взята із наукових праць інших учених; новизна ідентична меті наукового дослідження;
- в) новизна підміняється актуальністю теми; у працях стверджується, що це питання не розглядалося в конкретних умовах; висновки до розділів мають характер констатації;
- г) висновки до розділів є самоочевидними твердженнями, з якими справді не можна сперечатися; наявний зв'язок між новими і майбутніми результатами наукових досліджень.

ТЕМА 6. ОСНОВНІ ВИМОГИ І ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ
ПИТАННЯ ДО ОБГОВОРЕННЯ

Дайте відповіді на питання.

1. *Висвітліть* класифікацію конкретно-наукових (емпіричних) методів дослідження та їх методичні прийоми.

2. *Визначте* зміст і застосування органолептичних методичних прийомів у наукових дослідженнях з наведених нижче і *дайте* їм обґрунтування:

- це проведення інвентаризації об'єктів у природі;
- це контрольні заміри робіт;
- вибіркові і суцільні статистичні спостереження;
- технологічні й хіміко-технологічні дослідження;
- експертизи проєктів і кошторисної документації;

▪ методичні прийоми дотикового характеру, коли дослідження проводиться способом безпосереднього дотику до об'єктів спостереження (інвентаризація, контрольні заміри робіт, статистичні спостереження, технологічні й хіміко-технологічні дослідження, експертизи різних видів).

3. *Розкрийте зміст* розрахунково-аналітичних методичних прийомів і процедур та застосування їх у наукових дослідженнях.

4. *Розкрийте* інформаційне моделювання (інформаційний образ), його суть і застосування у наукових дослідженнях.

5. *Дайте характеристику* економіко-математичних методів і застосування їх у наукових дослідженнях.

6. *Дайте визначення* поняття «процедура».

7. На які за призначенням у застосуванні прийомів дослідження можна поділити процедури?

8. *Визначте* зміст науково-дослідних процедур та їх застосування з наведених нижче:

- методичні прийоми наукового дослідження;
- дії науковця в процесі дослідження;
- функції дослідного процесу;
- система методичних дій над об'єктами дослідження, які виконуються з метою пізнання, перетворення або вдосконалення їх процедури;
- це інструментарій застосування науково-методичних прийомів дослідження (організаційні, технологічні, аналітичні, нормативно-правового регулювання, лічильні та ін.).

9. У чому суть інформаційного забезпечення наукових досліджень?

10. Назвіть класифікацію інформації, яка використовується у наукових дослідженнях.

11. Що таке бібліографія?

12. Яке призначення бібліографії у дослідженнях?

13. Які існують бібліографічні джерела економічної інформації?

14. Назвіть класифікацію бібліографічних джерел економічної інформації.

15. На які види поділяються бібліографічні літературні джерела інформації за цільовим призначенням?
16. Зміст і призначення інформаційно-пошукових мов бібліографічних фондів?
17. Що таке УДК?
18. Що таке каталог? Які є основні види каталогів?
19. Хто є суб'єктами інформаційних відносин?
20. Охарактеризуйте поняття автоматичної системи обробки інформації (АСОІ).
21. За якими ознаками можна класифікувати АСОІ в умовах цифрової економіки?
22. Назвіть основні властивості інформації.
23. Залежно від мети функціонування та завдань, які покладені на АС на етапах збору та змістової обробки даних, які типи розрізняють АС?
24. Які види інтелектуальних АС розрізняють?
25. На які чотири етапи поділяється процес моделювання?
26. У яких розділах сучасної економічної науки вивчаються математичні моделі і методи?
27. За якими ознаками класифікуються економіко-математичні моделі?
28. За якою ознакою економіко-математичні моделі поділяються на статистичні і динамічні?
29. Охарактеризуйте проблеми побудови економіко-математичних моделей.

ГЛОСАРІЙ

Дайте визначення термінів.

➤ органолептичні методичні прийоми; інвентаризація; контрольні заміри робіт; вибіркові спостереження; суцільні спостереження; технологічні дослідження; хіміко-технологічні дослідження; експертизи різних видів; розрахунково-аналітичні методи; функціонально-вартісний аналіз; економічний аналіз; статистичні розрахунки; економіко-математичні методи; документалістика;

інформаційне моделювання; дослідження документів; нормативно-правове регулювання; моніторинг;

➤ інформація; економічна інформація; законодавче інформаційне забезпечення; планове і нормативно-довідкове забезпечення; договірне забезпечення; технологічне забезпечення; організаційно-управлінське забезпечення; фактографічне забезпечення; бібліотека; бібліографія; праці відомих представників економічної думки; статистичні матеріали; науково-дослідна література; навчальна література; науково-популярна література; практичні посібники; довідкова література; індексування; каталоги; систематичний каталог; алфавітний каталог; автоматизована система обробки інформації (АСОІ); інформаційні системи управління підприємствами (АСУП); інформаційно-пошукові системи (ІСП); інформаційно-довідкова система (ІДС); інформаційні управляючі, або управлінські, системи; інформаційна система нового покоління; СППР; штучний інтелект; Internet.

ТЕМАТИКА НАПИСАННЯ ЕСЕ

Напишіть есе за обраною темою.

1. Напрями і вибір теми наукового дослідження.
2. Роль особистості вченого в науці.
3. Принципи організації праці у науковій діяльності.
4. Самостійна робота магістра в системі навчального процесу.
5. Логіка наукового дослідження.

ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Виконайте завдання.

Завдання 1. Під час здійснення наукових досліджень свідоме застосування науково обґрунтованих методів слід розглядати як найсуттєвішу умову отримання нових знань на основі здобутих наукових фактів. *Покажіть у табличній формі* найбільш поширені класифікаційні ознаки наукових методів та їх характеристику з наведенням власних прикладів.

Завдання 2. У науковій літературі виділяють різноманітні ознаки класифікації інформації. *Відобразіть у табличній формі* найбільш поширені класифікаційні ознаки видів інформації.

Завдання 3. Друковані джерела інформації – це друкована продукція, що пройшла редакційно-видавничу обробку, наприклад, підручники, посібники, журнали, брошури тощо. *Відобразіть у табличній формі* класифікацію друкованих джерел інформації, які можуть бути використані у бухгалтерських наукових дослідженнях: тип друкованого джерела інформації, характеристика, приклади з посиланням на режим доступу.

Завдання 4. Пошук джерел інформації для проведення наукових досліджень є одним із ключових етапів наукового дослідження. *Покажіть схематично* низку критеріїв, які необхідні для пошуку джерел інформації для наукових досліджень у галузі бухгалтерського обліку.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ АБО ГРУПОВИЙ ПРОЄКТ

Індивідуальний проєкт за темою КМР.

Завдання 6. Оформлення результатів ІТЗ теми 5 за вимогами.

ІТЗ: написання та оформлення наукової статті за обраною тематикою КМР.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Оберіть правильну відповідь.

1. Узагальнюючи конкретно-наукові методичні прийоми, які застосовуються у різних економічних науках, можна об'єднати у такі групи:

- а) органолептичні, розрахунково-аналітичні;
- б) органолептичні, розрахунково-аналітичні, документалістики;
- в) органолептичні, документалістики;
- г) усі відповіді неправильні.

2. Вибіркові та суцільні спостереження належать до методичних прийомів:

- а) органолептичних;
- б) розрахунково-аналітичних;

- в) економіко-математичних;
- г) усі відповіді неправильні.

3. Метод дослідження об'єкта (виробу, процесу, структури) за його функцією і вартістю, який застосовується під час вивчення ефективності використання матеріальних і трудових ресурсів, – це:

- а) економічний аналіз;
- б) статистичні розрахунки;
- в) функціонально-вартісний аналіз;
- г) економіко-математичні методи.

4. Інформаційна сукупність, яка подає досліджуваній об'єкт у вигляді моделі, – це:

- а) інформаційне моделювання;
- б) дослідження документів;
- в) нормативно-правове регулювання;
- г) усі відповіді неправильні.

5. Поняття, яке встановлює виконання певних дій особами праці над предметами праці з метою пізнання, перетворення або вдосконалення їх для досягнення оптимуму – це:

- а) метод;
- б) науково-дослідна процедура;
- в) суб'єкт;
- г) процедура.

6. Система методичних дій на суб'єкти і об'єкти процесу розширеного відтворення необхідного продукту, які здійснюються з метою їх пізнання і удосконалення – це:

- а) метод;
- б) науково-дослідна процедура;
- в) суб'єкт;
- г) процедура.

7. Процедури за призначенням у застосуванні прийомів дослідження можна поділити на:

- а) організаційні та моделюючі;
- б) нормативно-правові, аналітичні та розрахункові;
- в) лічильно-обчислювальні, логічні, порівняльно-зіставні;
- г) усі відповіді правильні.

8. Процедури, які застосовуються під час перевірки кількісної характеристики об'єктів дослідження, – це:

- а) порівняльно-зіставні;
- б) аналітичні;
- в) лічильно-обчислювальні;
- г) розрахункові.

9. Система правил використання методів, прийомів та способів для проведення будь-якого дослідження – це:

- а) науково-дослідна процедура;
- б) методологія;
- в) методика дослідження;
- г) усі відповіді неправильні.

10. Фундаментальним, узагальненим методом пізнання дійсності є:

- а) діалектичний метод;
- б) економіко-математичні методи;
- в) метод спостереження;
- г) метод узагальнення.

11. Оберіть неправильне твердження. Інформація – це:

- а) одне із загальних понять науки, що означає певні відомості, сукупність якихось даних, знань тощо;
- б) сукупність даних, що містяться на матеріальних носіях і використовуються у процесі прийняття рішень;
- в) може відслідковуватися і подаватися тривалий проміжок часу в хронологічному порядку;

г) детальна, систематизована подача певного відібраного матеріалу, але без будь-якого аналізу.

12. Вторинні документи:

- а) містять безпосередньо результати наукових досліджень, проєктно-конструкторських робіт, виробничої діяльності тощо;
- б) містять відомості фактичного характеру, що є недоречними під час виробництва інформаційних продуктів і надання послуг, необхідних для інформаційного забезпечення;
- в) є результатом аналітико-синтетичної переробки первинних документів, інформують користувачів про наявність та зміст опублікованих і неопублікованих документів;
- г) передають дослівно зміст первинних документів для ознайомлення з результатами спостережень, експериментів, наукових досліджень, без будь-яких змін, висновків, пропозицій, критичних оцінок.

13. У бібліотеках використовують такі види основних каталогів:

- а) каталог книг та каталог періодики;
- б) систематичний і алфавітний;
- в) алфавітний, тематичний та каталог періодики;
- г) алфавітний, хронологічний та тематичний.

14. Розрізняють такі інформаційно-пошукові мови бібліографічних фондів:

- а) ISBN, УДК;
- б) ISBN, НТТР, FTP;
- в) УДК, ББК ;
- г) НТТР, FTP, IP, ТСР.

15. Усі галузі знань, відповідно до УДК, поділені на:

- а) 5 основних класів;
- б) 21 відділ;
- в) 10 відділів;
- г) 10 основних розділів.

16. Які існують типи інформаційно-пошукових мов?

- а) універсальна десяткова класифікація (УДК);
- б) бібліотечно-бібліографічна класифікація (ББК);
- в) правильної відповіді немає;
- г) правильні варіанти а і б.

17. Що лежить в основі індексів УДК?

- а) інформаційно-пошукова система;
- б) принцип десяткових дробів;
- в) усі вищезазначені відповіді правильні;
- г) децимальна система.

18. Модель у загальному розумінні – це:

- а) специфічний об'єкт, що створюється в матеріальній, знаковій або концептуальній формі з метою одержання інформації про властивості, характеристики, взаємозв'язки об'єкта-оригіналу довільної природи, що є суттєвими для задачі чи проблеми, яку розв'язує суб'єкт;
- б) нове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень і зафіксоване на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідницьку роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття тощо;
- в) пояснення явищ, процесів без проміжної аргументації, без усвідомлення всієї сукупності зв'язків, на основі яких робиться висновок;
- г) фрагмент дійсності (предмет, являє, процес), на який спрямовано практичну або пізнавальну діяльність суб'єкта.

19. Що є основою інформаційно-пошукового апарату бібліотек?

- а) відомості;
- б) каталоги;
- в) збірники;
- г) браузері.

20. На які види поділяються бібліографічні літературні джерела економічної інформації?

- а) науково-дослідна література, навчальна література, науково-популярна література;
- б) статистичні матеріали, практичні посібники;
- в) праці відомих представників економічної думки, довідкова література;
- г) усі варіанти правильні.

21. Інтернет – це:

- а) всесвітня (глобальна) інформаційна мережа, яка з'єднує мільйони комп'ютерів (серверів) з метою спільного використання інформаційних ресурсів;
- б) сукупність інформаційних матеріалів;
- в) набір даних, систематизованих за певними ознаками;
- г) цілеспрямований добір відповідних інформативних показників.

22. Моделювання – це:

- а) створення та дослідження моделі процесів чи явищ;
- б) аналіз числових значень узагальнюючих характеристик сукупності;
- в) перевірка гіпотез за допомогою різних статистичних методів;
- г) правильної відповіді немає.

23. Суб'єктами інформаційних відносин є:

- а) фізичні та юридичні особи;
- б) держава;
- в) громадські чи комерційні організації;
- г) усі відповіді правильні.

24. Автоматизовані системи державні, територіальні (регіональні), галузеві, об'єднань, підприємств або установ, технологічних процесів поділяються за такою ознакою:

- а) за рівнем автоматизації процесів управління;
- б) за рівнем або сферою діяльності;
- в) за ступенем інтеграції функцій;
- г) за ступенем централізації обробки інформації.

25. Системи, що за результатами пошуку обчислюють значення арифметичних функцій – це:

- а) інформаційно-пошукові системи;
- б) інформаційно-управляючі, або управлінські, системи;
- в) інформаційно-довідкові системи;
- г) правильної відповіді немає.

26. До інформаційних систем нового покоління належать:

- а) інформаційно-пошукові системи;
- б) інформаційні управляючі, або управлінські, системи;
- в) інформаційно-довідкові системи;
- г) правильної відповіді немає.

27. В економіці України найпоширенішими є:

- а) інтелектуальні інформаційно-пошукові системи;
- б) розрахунково-логічні системи;
- в) експертні системи;
- г) правильної відповіді немає.

28. Властивість системи (середовища, засобів і технології її обробки), в якій циркулює інформація, що характеризується здатністю забезпечувати своєчасний безперешкодний доступ суб'єктів до зацікавленої інформації – це:

- а) доступність інформації;
- б) цілісність інформації;
- в) конфіденційність інформації;
- г) правильної відповіді немає.

29. Властивість інформації, що вказує на необхідність введення обмежень на коло суб'єктів, які мають доступ до цієї інформації – це:

- а) доступність інформації;
- б) цілісність інформації;
- в) конфіденційність інформації;
- г) правильної відповіді немає.

30. Розділ економічної науки, що вивчає кількісні закономірності в економіці за допомогою кореляційно-регресійного аналізу – це:

- а) економетрика;
- б) математика;
- в) математична економіка;
- г) статистика.

ТЕМА 7–9. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ І НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ. ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ПИТАННЯ ДО ОБГОВОРЕННЯ

Дайте відповіді на питання.

1. Дайте визначення терміна апробація.
2. Які основні способи апробації наукових результатів?
3. Що належить до опублікованих праць, які додатково відображають наукові результати дисертації?
4. За яких умов спеціалізовані вчені ради зобов'язані приймати до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук у вигляді опублікованої монографії?
5. За яких умов спеціалізовані вчені ради зобов'язані приймати до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук?
6. За яких умов спеціалізовані вчені ради зобов'язані приймати до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук?
7. За яких умов наукові фахові журнали та інші періодичні наукові фахові видання можуть бути включені до переліків наукових фахових видань, що затверджує ВАК України?
8. Дайте визначення наукової конференції, семінару та симпозіуму.
9. Які основні етапи проведення наукових конференцій, симпозіумів, семінарів? Охарактеризуйте кожен з етапів.

10. Що таке оргкомітет конференції?
11. Що зазначається у програмі конференції?
12. Яка інформація повинна міститися в регламенті конференції?

ГЛОСАРІЙ

Дайте визначення термінів: науковий результат; оприлюднення наукових результатів; апробація наукових результатів; наукова конференція; симпозиум; семінар.

ТЕМАТИКА НАПИСАННЯ ЕСЕ

Напишіть есе за обраною темою.

1. Стратегічні пріоритети розвитку облікової системи ділового партнерства підприємств.
2. Система планування та організація підготовки магістрів у ЗВО.
3. Економіко-статистичні методи в наукових дослідженнях.

ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Виконайте завдання.

Завдання 1. Напишіть рецензію на наукову статтю колеги-здобувача; напишіть відгук на індивідуальне завдання за темою КМР колеги-здобувача; підготуйте доповідь до презентації індивідуального творчого завдання за темою КМР колеги-здобувача.

Завдання 2. Підготуйте питання з облікової дисципліни для фронтального опитування колеги-здобувача.

Завдання 3. Підготуйте міні-лекцію / практичне заняття з елементами інтерактивних інноваційних методів викладання; розробіть анкету оцінювання діяльності викладача.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ АБО ГРУПОВИЙ ПРОЄКТ

Індивідуальний проєкт за темою КМР:

Захист-презентація індивідуальних творчих завдань за темою КМР.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Оберіть правильну відповідь.

1. Апробація – це:

- а) метод оцінки якості виконаної роботи на основі вивчення, аналізу та обстеження;
- б) впровадження у практику результатів дослідження;
- в) виконання досліджень;
- г) створення нової інформаційної бази.

2. Мінімальну кількість та обсяг публікацій, які розкривають основний зміст докторських і кандидатських дисертацій, визначає:

- а) ВАК;
- б) аспірант;
- в) докторант;
- г) опонент.

3. Спеціалізовані вчені ради зобов'язані приймати до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук у вигляді опублікованої монографії, якщо тираж:

- а) не менше 400 примірників;
- б) не менше 200 примірників;
- в) не менше 100 примірників;
- г) не менше 300 примірників.

4. Спеціалізовані вчені ради зобов'язані приймати до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук за наявності:

- а) не менше 20 публікацій;
- б) не менше 30 публікацій;
- в) не менше 40 публікацій;
- г) не менше 50 публікацій.

5. Скільки статей може бути опубліковано у електронних наукових фахових виданнях для дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук?

- а) не більше 10 статей;

- б) не більше 5 статей;
- в) не більше 3 статей;
- г) не більше 2 статей.

6. Визначення доцільності проведення наукових і науково-технічних нарад, конференцій, з'їздів, симпозіумів і семінарів покладається на:

- а) державу;
- б) установи, які їх організують і здійснюють фінансування;
- в) Верховну Раду України;
- г) ВАК України.

7. Що здійснюється на першому етапі проведення наукових конференцій, симпозіумів, семінарів?

- а) визначення доповідачів та учасників;
- б) створення оргкомітету;
- в) культурна програма;
- г) визначення теми.

8. Що здійснюється на другому етапі проведення наукових конференцій, симпозіумів, семінарів?

- а) визначення доповідачів та учасників;
- б) створення оргкомітету;
- в) культурна програма;
- г) визначення теми.

9. Що здійснюється на третьому етапі проведення наукових конференцій, симпозіумів, семінарів?

- а) визначення доповідачів та учасників;
- б) створення оргкомітету;
- в) культурна програма;
- г) визначення теми.

10. У регламенті роботи конференції зазначається:

- а) тривалість доповіді;
- б) тривалість виступів;

- в) тривалість участі у дискусіях;
- г) усі відповіді правильні.

11. У програмі конференції зазначається:

- а) тривалість виступу;
- б) тривалість участі у дискусіях;
- в) тема виступу;
- г) усі відповіді правильні.

12. У програмі конференції, крім теми виступу, зазначається:

- а) тривалість виступу;
- б) тривалість участі у дискусіях;
- в) доповідач;
- г) культурна програма.

13. Хто входить до складу оргкомітету конференції?

- а) голова оргкомітету;
- б) заступник голови оргкомітету;
- в) члени оргкомітету;
- г) усі відповіді правильні.

14. Конференції, симпозіуми, семінари, форуми за статусом можуть бути:

- а) міжнародні, всеукраїнські, міжвузівські, внутрішньовузівські;
- б) міжвузівські, внутрішньовузівські;
- в) міжнародні, всеукраїнські;
- г) статус не передбачено.

15. Конференції, симпозіуми, семінари називаються міжнародними, якщо:

- а) 50 % учасників запрошено з інших країн;
- б) 60 % учасників запрошено з інших країн;
- в) є учасники, запрошені з інших країн;
- г) правильної відповіді немає.

16. Наукова конференція – це:

- а) нарада фахівців однієї або кількох країн з певних наукових питань;

- б) один з основних видів навчально-практичних занять членів наукових гуртків;
- в) збори, нарада наукових та інших організацій для обговорення певних проблем і питань;
- г) правильної відповіді немає.

17. Семінар – це:

- а) нарада фахівців однієї або кількох країн з певних наукових питань;
- б) один з основних видів навчально-практичних занять членів наукових гуртків;
- в) збори, нарада наукових та інших організацій для обговорення певних проблем і питань;
- г) правильної відповіді немає.

18. Симпозіум – це:

- а) нарада фахівців однієї або кількох країн з певних наукових питань;
- б) один з основних видів навчально-практичних занять членів наукових гуртків;
- в) збори, нарада наукових та інших організацій для обговорення певних проблем і питань;
- г) правильної відповіді немає.

19. Розповсюдження інформації, пов'язаної з проведенням всеукраїнських та міжнародних наукових заходів, здійснює:

- а) республіканське інформаційне об'єднання «УкрНТІ»;
- б) ВАК;
- в) КМУ;
- г) аспірант.

20. Науковий результат – це:

- а) нове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях наукової інформації;
- б) публічне схвалення та оцінка, ствердження та визнання;
- в) літературний виклад результатів;

г) усі відповіді правильні.

ТЕМАТИКА ВИКОНАННЯ ПІДСУМКОВИХ ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНИХ ЗАВДАНЬ / ІТЗ

1. Структура дослідницьких наукових статей у індексованих журналах та особливості їх подачі в журнали.
2. Робота з науковими профілями та соціальними мережами.
3. Застосування платформ SCOPUS та WEB OF SCIENCE у науковій діяльності: журнали та особливості їх підбору.
4. Умови зростання інформаційного потенціалу цифрового економічного простору в контексті бухгалтерського обліку та аудиту в Україні.
5. Диджиталізація бухгалтерського обліку та внутрішнього аудиту в контексті забезпечення конкурентоспроможності бізнесу.

ПІДСУМКОВІ КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Визначення змісту науки залежно від ролей, які вона виконує в суспільстві.
2. Функції науки в історичному сегменті.
3. Визначення наукової діяльності та її форми.
4. Напрями наукової інтеграції України у світове співтовариство в умовах глобалізації науки.
5. Форми міжнародного наукового співробітництва.
6. Визначення змісту понять: науковий закон, науковий факт, категорія, принцип, постулат, правило, теорія.
7. Наявна в Україні класифікація наук, затверджена ВАК.
8. Характеристика організації наукової діяльності в Україні.
9. Законодавчо-нормативні акти, що регулюють наукову діяльність в Україні.
10. Визначення понять «наукове дослідження» та «науково-дослідний процес».
11. Об'єкт та предмет наукового дослідження.
12. Визначення поняття «фактора» та його вплив на досліджуваний об'єкт.

13. Класифікація об'єктів наукового дослідження.
14. Визначення понять «метод», «методика» та «методологія».
15. Класифікація методів наукового дослідження.
16. Характеристика методів пізнання.
17. Склад загальнонаукових методів досліджень.
18. Характеристика часткових методів.
19. Характеристика процесу наукового дослідження.
20. Основні етапи науково-дослідного процесу.
21. Характеристика організаційного етапу.
22. Характеристика дослідного етапу наукового дослідження.
23. Характеристика етапу узагальнення, апробації та реалізації результатів дослідження.
24. Суть загальнонаукового методу аналогії.
25. Умови, за яких гіпотеза перетворюється на наукову теорію.
26. Стадії розвитку гіпотези та їх характеристика.
27. Зміст емпіричних методів та застосування їх у наукових дослідженнях.
28. Переваги методу формалізації.
29. Зміст поняття «методика дослідження теми».
30. Основні складники структури методики досліджень теми та їх характеристика.
31. Зміст і застосування органолептичних методичних прийомів у наукових дослідженнях.
32. Зміст розрахунково-аналітичних методичних прийомів і процедур та застосування їх у наукових дослідженнях.
33. Інформаційне моделювання (інформаційний образ), його суть і застосування у наукових дослідженнях.
34. Характеристика економіко-математичних методів і застосування їх у наукових дослідженнях.
35. Визначення поняття «процедура».
36. Зміст науково-дослідних процедур та їх застосування.
37. Визначення науки, її змісту та об'єкта.
38. Складники системи економічних наук.
39. Предмет дослідження системи економічних наук.
40. Наявна в Україні класифікація наук, затверджена ВАК.

41. Основні напрями економічних досліджень.
42. Сутність та значення наукової проблеми.
43. Послідовність висунення наукової проблеми.
44. Основні визначення поняття «наукова проблема».
45. Основні ознаки, які відділяють наукову проблему від наукової теми.
46. Сутність процесу постановки наукової проблеми.
47. Основні об'єктивні та суб'єктивні фактори, які впливають на вибір наукової проблеми.
48. Основні принципи вибору наукової проблеми.
49. Критерії та принципи, які висуваються до вибору наукової теми.
50. Суть інформаційного забезпечення наукових досліджень.
51. Класифікація інформації, яка використовується у наукових дослідженнях.
52. Призначення бібліографії у дослідженнях.
53. Класифікація бібліографічних джерел економічної інформації.
54. Види бібліографічних літературних джерел інформації залежно від цільового призначення.
55. Зміст і призначення інформаційно-пошукових мов бібліографічних фондів.
56. Поняття УДК та каталогів.
57. Поняття автоматичної системи обробки інформації.
58. Основні властивості інформації.
59. Проблеми побудови економіко-математичних моделей.
60. Визначення терміна апробація.
61. Основні способи апробації наукових результатів.
62. Визначення наукової конференції, семінару та симпозіуму.
63. Структура дослідницьких наукових статей.
64. Індексовані журнали та особливості подачі в них дослідницьких наукових статей.
64. Робота з науковими профілями та соцмережами.
65. Платформи SCOPUS та WEB OF SCIENCE та їх застосування у науковій діяльності.
66. Журнали та особливості їх підбору на платформах наукових видань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Горелов Н. А., Круглов Д. В. Методология научных исследований: учебник для бакалаврата и магистратуры. Москва: Издательство Юрайт, 2016. 290 с. Серия: Бакалавр и магистр. Академический курс.
2. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посіб. за ред. А. А. Мазаракі. Київ: КНТЕУ, 2010. 280 с.
3. Євтушенко М. Ю., Хижняк М. І. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 350 с.
4. Методология научных исследований : учебник для магистратуры / М. С. Мокий, А. Л. Никифоров, В. С. Мокий; под ред. М. С. Мокия. Москва: Издательство Юрайт, 2018. 255 с.
5. Методичні вказівки і завдання для практичних занять з дисципліни «Наукові дослідження в бухгалтерському обліку» для магістрів V курсу усіх форм навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування»// Укладач: О. С. Білоус. Тернопіль: ТНТУ, 2019. 46 с.
6. Методичні вказівки і завдання для виконання самостійної роботи з дисципліни «Наукові дослідження в бухгалтерському обліку» для магістрів V курсу усіх форм навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / укладач: О. С. Білоус. Тернопіль: ТНТУ, 2019. 29 с.
7. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Наукові дослідження в бухгалтерському обліку» для магістрів V курсу усіх форм навчання спеціальності 071 «Облік та оподаткування» // Укладач: О. І. Білоус. Тернопіль: ТНТУ, 2019. 79 с.
8. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII, із змінами і доп. URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html>
9. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13.12.91 № 1977 та від 26.11.2015. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua>
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996. Редакція від 01.01.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

Допоміжна

1. Авраменко Н. Л. Науково-дослідна робота студентів як складова навчального процесу: стан, проблеми та шляхи удосконалення : на прикладі кафедри техногенно-екологічної безпеки Національного університету державної податкової служби України. *Безпека життєдіяльності*. 2011. № 5. С. 17–21.
2. Бахтина И. Л., Лобут А. А., Мартюшов Л. Н. Методология и методы научного познания: учебное пособие. Екатеринбург, 2016. 119 с.
3. Ганін В. І., Ганіна Н. В., Гурова К. Д. Методологія соціально-економічного дослідження. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.
4. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень:

навчально-методичний посібник. Полтава: Оріяна, 2012. 183 с.

5. Методичні рекомендації щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів. Київ: Знання, 2008. 16 с.

6. Методология и методы научных исследований в экономике и менеджменте: пособие для вузов / Н. Б. Завьялова, А. Н. Головина, Д. В. Завьялов, Л. П. Дьяконова, М. С. Мельников и др.; под ред. Н. Б. Завьяловой, А. Н. Головиной. Москва-Екатеринбург. 2014. 282 с.

7. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ. 2014. 180 с.

8. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Університетська освіта» / укл. М. В. Пустовіт. Кіровоград: КНТУ, 2013. 87 с.

9. Наукова періодика України та бібліометричні дослідження: монографія / Л. Й. Костенко та ін. Київ. 2014. 173 с.

10. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів: рек. МОНУ / А. Є. Конверський, В. І. Лубський, Т. Г. Горбаченко, В. А. Бугров; за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

11. Основы научных исследований в бухгалтерском учете: учеб.-метод. комплекс по дисциплине для студ. спец. 080109 «Бухгалтерский учет, анализ и аудит» всех форм обучения: самост. учеб. електрон. изд. / Сыкт. лесн. ин-т ; сост.: Л. В. Сластихина. Электрон. дан. Сыктывкар: СЛИ, 2012. URL: <http://lib.sfi.komi.com>

12. Політична наука: Методи дослідження : підручник / О. А. Габріелян та ін.; за ред. О. А. Габріеляна. Київ: Видавничий центр «Академія», 2012. 320 с.

13. Разборська О. О., Пудкалюк Х. О. Якість аудиторських послуг в Україні. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2018. Том 28. № 4. С. 67–75.

14. Разборська О.О., Лесік Л.С. Формування професійного судження у сфері бухгалтерського обліку та аудиторської практики. *Фінанси, облік, банки*. 2019. Вип. №1(24). С. 158–168.

15. Разборська О. О., Мудрик В. В. Технології обліку, аналізу та аудиту розрахунків з постачальниками, їх вплив на забезпечення безперервності діяльності. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2022. Том 32. № 3. С. 263–272.

16. Розвиток бухгалтерського обліку в системі фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання: теорія та методологія: монографія / В. М. Пархоменко, Н. М. Малюга, О. І. Пилипенко, К. П. Боримська, Л. В. Шкуліпа; за наук. ред. д-ра економ. наук, проф. Н. М. Малюги. Київ: НАСОА, 2020. 233 с.

17. Разборська О.О., Кирнична В. В. Особливості оподаткування та звітності під час дії воєнного стану як основа підтримки малого та середнього бізнесу. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2022. Том 32. № 3. С. 254–262.

18. Разборська О. О. Облікова площина впливу на припущення про безперервність діяльності обмежень невизначеності в поточному середовищі підприємства. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України (в умовах воєнного стану та поствоєнний період)*: Матеріали шістнадцятої Всеукр. наук.-практ. інтенет-конф. (10–12 листопада 2022 р.).

Одеса: Бондаренко М. О., 2022.

19. Фоміна Л. В. Методичні матеріали для семінарських занять з курсу «Методологія наукових досліджень». Дніпро: ДВНЗ «НГУ», 2015. 12 с.

20. Шишкіна Є. К., Носирєв О. О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Вид-во «Діса плюс», 2014. 200 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. <http://www.minfin.gov.ua>
3. <http://www.nau.kiev.ua>
4. <http://www.dinai.com.ua>.22. <http://www.icqc.eu>